

Från: [Lillienau Anders - TNA](#)
Till: [Storhannus Ann-Britt - TNA](#)
Ärende: VB: telefon ang frågor om förhandlingsordning
Datum: den 31 maj 2017 17:09:36

NACKA TINGSRÄTT Avdelning 4
INKOM: 2017-05-31
MÅLNR: M 1333-11
AKTBIL: 551

Från: Per Molander [mailto:per.molander@msa.se]
Skickat: den 31 maj 2017 11:43
Till: Lillienau Anders - TNA
Ämne: RE: telefon ang frågor om förhandlingsordning

Hej Anders, se svar nedan i rött som underlag för eftermiddagens telefonsamtal.

Mvh,

Per Molander
Partner, Advokat

MANNHEIMER SWARTLING

per.molander@msa.se | T: +46 8 5950 64 84 | M: +46 709 777 484
Norrländsgatan 21 | Stockholm | Sweden

The terms and conditions applicable to our services are available on our [website](#). Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB (556399-4499, Stockholm) is regulated by the Swedish Bar Association.

This e-mail is confidential and may contain legally privileged information (please delete and notify us immediately if received in error).

From: Lillienau Anders - TNA [mailto:anders.lillienau@dom.se]

Sent: den 28 maj 2017 13:16

To: Per Molander <per.molander@msa.se>

Subject: telefon ang frågor om förhandlingsordning

Hej,

Jag avser ge SKB möjlighet att skriftligen yttra sig över inkomna synpunkter på och yrkanden avseende utkastet till förhandlingsordning, med yttrandetid 1-2 veckor. I samband med det har jag tänkt sända ett reviderat utkast till förhandlingsordning.

Innan jag tar fram ett reviderat utkast behöver jag diskutera några frågor per telefon:

1. Behövs någon ändring i förhandlingsordningen med anledning av SSM:s synpunkter på sidan 1 i aktbilaga 538?
  - P. 16 ändras till "SKB redogör för KBS 3-metoden", dvs. för vald metod. Under p. 16 avser SKB inte att redovisa några alternativfrågor. SKB förutser att frågor om andra metoder (exempelvis djupa borrhål) kommer att resas under p. 22. SKB avser därför att redovisa andra metoder som replik under p. 24. SKB behöver 45 minuter för den punkten (tidigare har angivits 30 minuter).
  - P. 26 kompletteras med "nollalternativ på systemnivå", dvs. scenariot att KBS 3-metoden inte kommer till stånd.
  - P. 42 och 69 Kompletteras med "nollalternativ på lokal nivå", dvs. att Clink respektive Kärnbränsleförvaret inte byggs på de angivna platserna. Under p 42 avhandlas också scenariot att lagringen i Clab/Clink inte utökas till 11 000 ton utan ligger kvar på 8 000 ton.

P. 42 kompletteras med "alternativa utformningar" i enlighet med vad SKB tidigare föreslagit.

2. Angående Naturskyddsföreningen/MKG:s yttrande i aktbilaga 545:

- a. Föreningarna vill att första dagen även under veckorna i Stockholm börjar efter lunch. Ett alternativ kan vara att vecka 2 och 5, dvs. måndag 11 september och måndag 23 oktober, starta kl. 13.30 (ingen ändring tisdag 5 september). Det kan finnas andra alternativ. Hur ser SKB på det?

SKB ser redan mot bakgrund av anmäld talartid en stor risk för att i vart fall 8 och troligen även del av den 14 september kommer att behöva tas i anspråk. SKB anser att det är angeläget att remissinstanser och motparter får tala till punkt under de två första veckorna. Det finns begränsat med utrymme att skjuta på kvarvarande frågor till den sista förhandlingsveckan. SKB ser därför stora risker med att korta ned förhandlingstiden genom att börja senare. Därtill kommer att förhandlingen inleds kl. 10.00 på måndagarna vecka 2 och 5, vilket möjliggör för alla att ta sig till Stockholm i tid till förhandlingens början.

- b. Föreningarna vill att SKB ger replik enligt punkt 24 redan 7 eller 8 september p.g.a. utländska experter och behov av tolk. Hur ser SKB på det?

SKB:s erfarenhet är att det är få tolkar som behärskar den terminologi som målet till stora delar handlar om och mark- och miljödomstolen bör därför stämma av frågan om lämpliga tolkar med SSM. Vidare brukar de tolkar som anlitas vid internationella konferenser på strålsäkerhetsområdet erhålla ett skriftligt underlag i förväg för att kunna förbereda tolkningen, en ordning som SKB gärna ser tillämpas även i målet. Av naturliga skäl blir det dock svårt att översända SKB:s replik till tolken i förväg. Om SKB i förväg får veta vilka internationella experter som kommer att uppträda under förhandlingen skulle dock förutsättningarna att tillmötesgå önskemålet om omedelbar replik öka. SKB ser inga direkta nackdelar med att ha tolk närvarande under två förhandlingsdagar i följd.

3. Jag bedömer att några dagar behöver ändras p.g.a. motparters önskemål om talartid (även efter eventuell begränsning av önskad talartid):

- a. Reservdag 8 september behöver användas för fortsättning på punkt 22.

SKB instämmer. Se kommentar ovan under p 2a.

- b. Det är inte sannolikt att förhandlingen kan avslutas den 25 oktober. Därför bör övervägas att använda reservdag 26 oktober och inleda denna med punkt 94, dvs. slutanföranden i tillåtlighetsfrågan, och sedan fortsätta punkt 95-99. Eventuellt kan några motparter göra slutanföranden den 25 oktober.

Enligt förhandlingsordningen är onsdagen den 25 oktober förhandlingsfri. SKB har ingen erinran emot att dagen tas i anspråk för förhandlingen. SKB har inte heller någon erinran emot att den 26 oktober ianspråk tas för slutanföranden.

- c. Länsstyrelsen Uppsala har anmält 30 minuter talartid under punkt 61. Det bör övervägas att istället lägga in en ny punkt efter punkt 74 som avser "Länsstyrelsen i Uppsala län utvecklar sin talan i mål M 4617-13 (före punkt 75 som är SKB:s replik i M 4617-13).

Bra förslag.

4. Vill SKB ta upp något för diskussion ang. förhandlingsordningen?

Den anmälda talartiden under p. 7 tyder på att remissinstanser och motparter avser att utveckla sin talan i sak redan här. SKB anser att punkten enbart bör omfatta parternas grundläggande inställning (tillstyrker/avstyrker etc.).

Forsmarksveckan (vecka 4) kommer att vara späckad och anmäld talartid och planerad syn upptar redan nu en stor del av veckan, jfr. exempelvis p 72 där den anmälda talartiden med råge överskrider den som har angivits i utkastet till förhandlingsordningen. SKB bedömer att utrymmet för oanmälda inlägg under denna vecka är begränsat.

5. Kan det underlag SKB planerar ge in senast 30 juni påverka förhandlingsordningen vad gäller antal dagar eller något annat mer övergripande?

Nej.

Jag är upptagen stor del av kommande vecka men räknar med att vara tillgänglig per telefon 08 561 657 20 måndag kl. 11.00-13.00, onsdag 15.30-17.30, fredag hela dagen utom 10.30-11.30 eller på telefon 070 204 26 00 måndag 14.30-17.00 (på väg till Dalarna i bil).

Med vänlig hälsning

Anders Lillienau

Rådman, Mark- och Miljödomstolen, Avdelning 4, Nacka tingsrätt

---

08-561 657 20 • 070-185 53 77 • anders.lillienau@dom.se • Postadress: Box 1104, 131 26 Nacka strand • Besöksadress: Augustendalsvägen 20 • Fax: 08-561 657 99 • www.nackatingsratt.domstol.se